YIL **22** SAYI **81** **2012/2**

TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi tarafından üç ayda bir yayınlanır.
Yerel Süreli Yayın
Mimarlar Odası İzmir Şubesi Üyelerine ücretsiz gönderilir.

Yayınlayan
Mimarlar Odası İzmir Şubesi adına;
Yayın Komitesi
Sahibi Hasan Topal
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Nilüfer Çınarlı Mutlu
Yayın Sekreteri Naciye Çıracı
Grafik Tasarım Emre Çıkınoğlu
Grafik Uygulama Güler Özsakarya Ertan

Yayın Komitesi
H. İbrahim Alpaslan
T. Didem Akyol Altun
Naciye Çıracı
Erdal Onur Diktaş
Ebru Türkdamar Diktaş
Hikmet Gökmen
Güngör Kaftancı
Emel Kayın
Nezihat Köşklük
Seçkin Kutucu
Nilüfer Çınarlı Mutlu
İlker Özdel
Hasan Topal
Gürhan Tümer
(Soyadına göre alfabetik)

Tarandığı Veritabanları
DAAI - Design and Applied Arts Index

Yayın Yeri
1456 Sokak No: 8/10 Alsancak İzmir
Tel: (232) 463 66 25 (pbx)
Faks: (232) 463 52 12
egemim@izmimod.org.tr
www.izmimod.org.tr

Akhisar Temsilciliği: (0236) 414 86 50
Aydın Temsilciliği: (0256) 213 45 33
Didim Temsilciliği: (0256) 811 57 74
Dikili Temsilciliği: (0232) 671 85 02
Kuşadası Temsilciliği: (0256) 612 00 91
Manisa Temsilciliği: (0236) 232 68 07
Nazilli Temsilciliği: (0256) 312 84 83
Ödemiş Temsilciliği: (0232) 545 73 73
Salihli Temsilciliği: (0236) 715 08 23
Turgutlu Temsilciliği: (0236) 312 04 21
Uşak Temsilciliği: (0276) 212 29 57
Alaşehir Oda Temsilcisi: (0236) 654 50 18
Aliağa Oda Temsilcisi: (0232) 616 20 21
Bergama Oda Temsilcisi: (0232) 633 28 71
Menemen Oda Temsilcisi: (0232) 832 90 32
Selçuk Oda Temsilcisi: (0232) 892 09 85
Soma Oda Temsilcisi: (0236) 613 10 08
Söke Oda Temsilcisi: (0256) 518 48 88
Tire Oda Temsilcisi: (0232) 511 17 66
Torbalı Oda Temsilcisi: (0232) 856 22 83

Baskı
Mas Matbaacılık AŞ
Hamidiye Mahallesi Soğuksu Caddesi No: 3
34408 Kağıthane / İstanbul
Tel: (0212) 294 10 00
Faks: (0212) 294 90 80
www.masmat.com.tr
Baskı Tarihi: 25 Eylül 2011

Yayın Koşulları
•Gönderilecek yazılar 1600 sözcüğü geçmemelidir.
•Görsel malzeme, teknik işlemlere uygun orjinal fotoğraf, dia olabilir (Dijital ortamda iletiliyor ise min. 20 cm. eninde, gerçek 300 dpi çözünürlükte olmalıdır). Çizimler, küçüldüklerinde okunabilir olmalıdır.
•Yazıların her türlü sorumluluğu yazarına aittir.
•Yazı ve fotoğraflar için kaynak gösterilmesi zorunludur.
•Yayın Komitesi'nin kararı yazara yazılı olarak iletilir.

Ege Mimarlık 2011/4- 79. sayı "Konak Atatürk Meydanı'nın Mekânsal Dönüşümü" makalesi hakkında
Ege Mimarlık 2011/4- 79. sayıda yayınlanan ve Gülnur Ballice tarafından yazılan "Konak Atatürk Meydanı'nın Mekânsal Dönüşümü" makalesinde ismi geçen, bir yarışma projesi olan "İzmir Büyükşehir Belediye Binası" proje müelliflerinin isimleri makalede belirtilmemesinden dolayı, müellifler Mimar Özdemir Arnas, Mimar Erhan Demirok ve Mimar Altan Akı'ya özürlerimizi iletiriz.
Yard. Dç. Dr. Gülnur Ballice ve Ege Mimarlık Dergisi Yayın Komitesi

KAPAK **Özsaruhan Evi**
FOTOĞRAF **Mimarlar Odası İzmir Şubesi Arşivi**

BAŞYAZI **...2**

İNGİLİZCE ÖZET **...4**

HABERLER **...5**

KENT GÜNDEMİ

Hasan Topal
Mimarlık Aracılığı ile Eskiye Öykünme ...7

MAKALE

Yasemin Sayar, Didem Akyol Altun
İzmir Modern Mimarlık Mirasından Bir Yıldız Kaydı: Özsaruhan Evi (1953-2011) ...8

DOSYA
KENTSEL BOŞLUK VE KAMUSAL MEKAN

Erdal Onur Diktaş
Toplumsal ve Politik Bir Kip Olarak Kamusal ve Kamusal Mekan/Boşluk ...20

Deniz Güner
Performans ve Edimsellik Olarak Mimarlık ...24

Pelin Tan
Mekanın Koşulsuz Deneyimi ...30

Özlem Şenyol
Koray Velibeyoğlu
Kentsel Kamusal Boşlukların Kullanım Olanaklarının Geliştirilmesi: Etkinlik Listesi Yöntemi ...34

Emel Kayın
İnciraltı Boşluğu için Ekolojik-Kentsel Bir Gelecek Modeli: "Kentliler için Kıyı" ...38

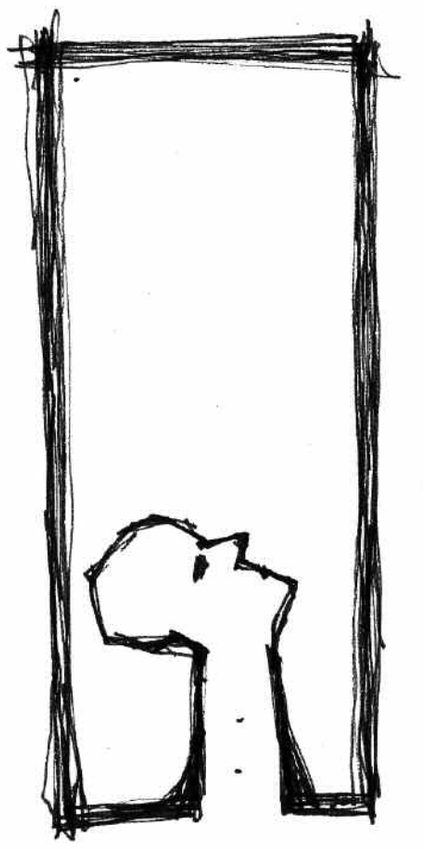
Hasan Topal
Mimarlar Odası ve TMMOB Odaları Dava Açmasaydı İzmir Neler Yitirecekti...44

YAYIN TANITIM **...48**

Toplumsal ve Politik Bir Kip Olarak Kamusal ve Kamusal Mekân/Boşluk

ÇELİŞKİN, BELİRSİZ İÇERİĞİ NEDENİYLE KENTSEL MEKÂNI NİTELEYEN KAMUSALLIĞIN İRDELENMESİNDE VE KENTSEL MEKÂNA OLAN İÇERİKSEL VE BİÇİMSEL KATKILARINA DEĞİNİLMESİNDE YARAR BULUNMAKTADIR

Erdal Onur Diktaş

ÇİZİM **Erdal Onur Diktaş**

Kamusal kentsel mekânlar yalın olarak, ortak kullanıma açıklıkları ile nitelenebilirler. Bu söylemin varoluş zemini kamusallık yükleminin getirdiği ortak kullanıma, erişime açık olma üzerine olan örtülü uzlaşmadır. Ancak uzlaşma bağlamının içeriğinin sorunsuz olduğunu söylemek kolay değildir. Kamusallığın gönderme yaptığı toplumsal, politik, ekonomik alanların tamamı pratikte eşitsizlikler içermektedir ve aynı türden biyolojik birer varlık olmanın asgari ortaklığı dışında aralarında neredeyse hiçbir ortaklık bulunmayan kümelerden söz etmek olanaklıdır. Bu bağlamda kümelerin ortaklığa katılımlarının düzeylerinde kayda değer farklılıklar olduğu rahatlıkla görülebilir. Bu bir bakıma teorik olarak eşdeğer ortaklık üzerinden tanımlanan (gerçekte belirsiz) bir varoluşun, pratikte egemenlik ilişkileri içinde yeniden tanımlanması, kurulmasıdır. Dolayısıyla ilişkilerin dinamikliği ölçüsünde ortaklık düzeyinde kaymaların olabileceğinin de var sayılması gerekli hale gelmektedir. Bu çelişkin, belirsiz içeriği nedeniyle kentsel mekânı niteleyen kamusallığın irdelenmesinde ve kentsel mekâna olan içeriksel ve biçimsel katkılarına değinilmesinde yarar görülmektedir.

Mekân, Boşluk ve Kamusal/Özel Kavram Çifti

"Odanın asıl gerçeği duvarlar değil, onların içerdiği boşluktur" Lao-Tzu (Sennet, 1999, sf.29)

Lao-Tzu'nun ifadesi boşluk kavramının aşkın bir omnipotans olarak kabul görüldüğü Asya kökenli tarihsel kavrayışlardan birisine işaret etmektedir. Varoluşu sürekli bir oluş halinde gören bir perspektif için bu oldukça olağan bir durum olarak görülebilir. Olmuş olan yani var bulunan hala geleceğe referansla, olacak olana dönüşebilme ve onu dönüştürebilme kapasitesine göre değerlendirilmektedir. Ancak burada duvarların yani boşluğun tanımlayıcısı unsurların öneminin göz ardı edildiği de söylenebilir. Bu yolla tanımlanmamış, bir başka deyişle uzayın tümelliğinden koparılıp tikel bir kimliğe büründürülmemiş bir boşluğun mekân olarak anlamlı hale gelebilme olanağı verilmemekte gibidir. Oysa insanın mekânsallaştırma çabalarının temelinde bu yatar: Mekân boşlukta, sınırlandırma, tanımlama araçları yoluyla yine boşlukla geliştirilmiş bir farklılaşma, bir ayrışmadır. Bir edim alanı olarak mekân örgütlenme praksisinde, negatif bir kavram olan boşluktan çok, oluşturulmuş, yapılmış bir şey olarak pozitif mekândan söz edilmesi ise bu nedenle çok daha olağan bir durum olarak görülebilir.

Ancak mekân, kentsellik gibi daha kapsayıcı toplumsal bağlamlarda, özellikle de kompleksite gibi, oluşumsallık gibi gerçekliğin olanca dinamikliği içinde kavranılması gereken zeminlerde irdelenmeye çalışıldığında mekânın "pozitifliği" daha çok, sorun üreten bir nitelik olarak karşımıza çıkabilir. Boşluk ise oluşsallık zemininde, bünyesindeki olasılıksallık nedeniyle, daha belirsiz olmasına karşın daha kullanışlı bir kavram haline gelebilir. Kavramın herhangi bir alanla katı bağlarının olmaması, karmaşık bir

gerçeklikte bağlayıcı bir metafor işlevi üstlenebilme kapasitesini arttıran bir niteliktir. Bu perspektife bağlı kalındığında, kentsel mekânın kamusallık (ve kavramsal çifti olan özel) gibi toplumsal bir yükleme sahip olduğu bir sorun alanına eğilen bir çalışmada, mekân yerine çoğu zaman boşluk kavramının kullanılmaya çalışılması daha uygun görünmektedir. Metaforun kullanışlılığı kamusallık yükleminin, toplumsal alanda özel olanın ilişkilendirildiği doğallığın belirliliği karşısında toplumsal olarak üretilmiş bir belirsizliğe, boşluğa işaret ettiği yönündeki önerme ile de genişletilebilir.

örüntüsü, unsurlar arasındaki çaprazlama pek çok bağ bulunması nedeniyle daha çok yarı-kafes biçimli bir yapıya sahiptir. Bu perspektife göre, kentlerin mekânsal ve işlevsel örüntüsü de dâhil olmak üzere yaşantı, iki boyutlu bir işlevsel ayrıştırmanın ötesinde, şeylerin ve anlamlandırmaların çokluğu nedeniyle son derece karmaşık bir dokuya sahiptir. Bu dokunun, deneyimleyen öznelerde çok farklı imgeler ile karşımıza çıktığı, bin dokuz yüz altmışlı yıllarda gerek gösterge bilim (Barthes, 1997) gerek mekân bilim (Lynch, 1960; Alexander, 1966) alanlarındaki kimi analitik çalışmalarla ortaya konmuştur.

"KENTSEL MEKÂNIN KAMUSALLIK (VE KAVRAMSAL ÇİFTİ OLAN ÖZEL) GİBİ TOPLUMSAL BİR YÜKLEME SAHİP OLDUĞU BİR SORUN ALANINA EĞİLEN BİR ÇALIŞMADA, MEKÂN YERİNE ÇOĞU ZAMAN BOŞLUK KAVRAMININ KULLANILMAYA ÇALIŞILMASI DAHA UYGUN GÖRÜNMEKTEDİR"

Toplumsal örgütlenmenin karmaşıklığı ve çok katmanlılığı uzun zamandır toplum bilimlerin toplumsal varoluşa dair vurgularından birisidir (Simmel, 2009). Ancak, böylesi bir yapı içinde de, işlev olarak daha çok belirginleşmiş ya da asal duruma getirilmiş kimi unsurlar söz konusu bütünün arka plandaki karmaşık işleyişine karşın, görünürlüğü daha yüksek bir arayüz olarak karşımıza çıkarlar. Bu arayüz ister istemez az boyutludur. Algı sınırlarının içinde kalmak durumundadır ve bu nedenle tüm katmansal derinliği aynı anda verememektedir. Bu önerme, toplumsal işleyişin ortamı ve onun etkileyeni mekânsal örgütlenme için de geçerli gibi görünmektedir.

Tarihsel olarak, görme ve kavrama biçiminin sadeleştirici operasyonel tavrı gerçekliği çokluk ağaç dallanması gibi bir yapı içinde kavrama eğiliminde olmuştur. Ne var ki bu algısal ve kavrayışsal tavır indirgeyicidir ve varolan ilişkisellikleri oldukça sınırlı biçimde tanımlayabilme, açıklayabilme kapasitesine sahiptir. Bir başka perspektife göreyse gerçekliğin ilişkisel

Buna göre mekânsal olan da dâhil olmak üzere karmaşık ve olumsal bir yapıya sahip bir gerçeklik bulunmaktadır. Ancak mekânsal planlama, tasarlama aygıtlarının ve araçlarının soyutlama, ayrıştırma ile asal ve yan işlevleri açığa çıkarma, buna bağlı olarak da gerekli donatı sağlama gibi bir görevi böylesi bir karmaşıklık ve olumsallık hiç var olmamış gibi sürdürmek durumunda kaldığını da söylemek gerekir. Elbette bunun yalnızca zihinsel tasarıma ait bir sabitlenme durumu olduğunu söylemek yanıltıcı olabilir. Çünkü gerek teorik, gerek pratik düzeyde çok katmanlı, çok referanslı, karmaşık bir ilişkisellik mekânsallaşıncaya dek başta mülkiyet örüntüsü de aralarında olmak üzere pek çok direnç alanı ile karşılaşır. Söz konusu direnç ve sürtünme süreçleri bir indirgenişe ister istemez yol açarlar.

Soyut bir mekânsallaştırma sayılabilecek kavramsallaştırma süreçleri de benzer bir durumla karşı karşıyadır. Özgüllüklerin bir kenara bırakıldığı ve tikel olana ulaşılmaya çalışıldığı bir süreçte toplumsal ve doğal unsurların gösterdikleri direnç, zihinsel formun somut bir biçime dönüşmesine, belirginleşmesine yol açar. Bu süreçte soyutlama ile ayrıştırılmış veya ilişkilendirilmiş şeyler simgesel iki karşıt noktaya raptedilerek diğer şeylerin arada kalan hattaki noktalara tekabül edebileceği bir kavramsal ölçek de oluşur. Kamusal/özel kavram çifti ile çalışmak ve bunun toplumsal ve toplumsalın hemzemin olduğu mekânsal örgütlenme ile ilişkilendirmek de benzer bir durumu içermektedir.

Kamusal/Özel Kavram Çifti ve Toplumsal, Politik İlgi

Kamusal/özel kavram çiftinde görece belirgin olan özel, tarihsel olarak uç noktasını Hıristiyanlık bağlamında tinsel bir özgürleşme ile aşkın, tanrısal bir hakikate tutunma biçiminde bulmuştur. Birey ve tanrı arasında kurulmuş, öncesizlikten sonrasızlığa uzanan bir varoluş ve bunun getirdiği yaşantı tasavvuru söz konusudur (Geuss, 2007). Beri yanda ise daha maddi bir zemin üzerine tesis edilmiş, biyolojik bir varoluş olarak insan/birey ve söz konusu varoluşu sürdürebilmesinin koşulu olan aile gibi doğal ilişki bağlamları yer almaktadır. Burada özel olanın doğal olana içkin bir durum olarak yaşantının iç kısmı biçiminde kavrandığı görülmektedir. Özel olan, biyolojik zorunluluklar bir başka deyişle maddi zorunluluklar içinde biçimlenen bir durumdur. Söz konusu bu zorunlulukların yaşandığı ortam da özelin mekânıdır.

Ekonomi alanı da yaşamı madden sürdürebilmenin koşullarından birisi olarak özel alanın önemli bir parçası olmuştur. Bu kavrayışın, özellikle özel mülkiyetin doğal varoluş hakikatine bağlı kılınarak temellendirildiği liberter perspektifte uç noktaya vardırıldığı görülür (Kymlicka, 2004). Gerek aile/hane, gerek ekonomi yaşamsal sürekliliğe dair "güvenin" oluşmasına bağlı alanlar olarak karşımıza çıkarlar. Bu noktada içi görece daha kolay dolar gibi görünen, belirgin bir çerçeveden söz etmek olanaklıdır. Bu çerçevede doğal belirlenim süreçlerinin öne sürülmesi nedeniyle belirsizlik askıya alınmakta gibidir.

Belirli, güvenli ve içsel olan özel'in karşıtı kamusal ise dışsal yani yabancı, belirsiz, tekinsiz, güvensiz olana denk

düşmektedir (Sennett,1996). Kamusallık bir anlamda özel olan için havası emilmiş, vakum bir boşluktur. Bu nedenle sözlere, eylemlere dikkat etmenin, özele ait unsurların zarar görmesini engelleyecek belirgin mesafeler kurmanın gerekli olduğu, bu amaçla çeşitli stratejilerin kullanılmak durumunda kalındığı alandır[1]. Kentsel alan tüm bu tehdit unsurlarının fazlasıyla yer bulduğu bir ortamdır. Bu nedenle kentsel ortamda kamusal vakum çok daha yoğun ve şiddetli hissedilir.

Kentsel ortamda toplumsal alandaki özel alanların bir üst kademesi sayılabilecek, kendi içlerinde küçük çaplı kamusallıklara sahip özgül kültürel kimliklerin yan yana gelme olasılığı yüksektir. Bu durum da mikro kamusallıkların bir iç içe yaşantıda yer alması anlamına gelmektedir. Kimliklerin yalnızca kültürel değil, politik, ekonomik, cinsiyetsel pek çok tikellikler olduğu, bunların gerek bireylerin gerek grupların bünyelerinde karmaşık bileşikler halinde var olduğu ve kentlerin bütün bu tikellik çokluğunun ortamı olduğu düşünüldüğünde kentsel kamusal aralığın/boşluğun çelişkin, belirsiz olanın alanı ve mekânı olduğu daha kolay söylenebilir.

Bu bakış altında kamusal boşluk, farklı merkezleri olan toplumsal varlıkların etki alanlarının girişim içinde olduğu ancak hiçbirinin tamamen etki altına alamadığı ortak alanlar olarak karşımıza çıkar. Ara boşluğun her hangi bir toplumsal varlık tarafından tamamen ele geçirilmesi, o boşluğu gövdesi ile doldurması, varlığın çekirdeğinin oraya doğru genişlemesi anlamına gelebilir[2]. Bu bağlamda kamusal boşluğun mekânsal bir karşılığı vardır. Çoklukla kamu mülkiyetinin işlevsel olarak farklılaşmış bir kipi olarak karşımıza çıkan kamusal mekânlar kamu mülkiyetinin diğer işlevleri ile özel mülkiyetin maddeleşmiş, mineralleşmiş bir diğer deyişle yapılaşmış bedenleri arasında kalan boşluklardır. Bu boşluklar, maddi olarak belirlenmiş, tanımlanmış ve mekân niteliği kazanmışlardır.

Kamusallık üzerindeki vurgunun daha çok toplumsal alanda kaldığı ve ortak yaşantının mekânsal pratikle ilişkilendirildiği zeminin dışında, mekânsal olandan çok iletişimsel olan ve bilişim araçları üzerinden işleyen güncel sayılabilecek politik kamusal alan kavramsallaştırımı bulunmaktadır.

Jurgen Habermas'ın, bir burjuva hakikati olarak, özel ve kamu arasındaki boşlukta yer bulmaya çalışan ve sivil toplumun varlık alanı olarak tümel yapıya eklemlenen alanı özellikle bin dokuz yüz altmışlarda alevlenen demokrasi tartışmalarının önemli bir parçası olarak kavramlaştırmasıyla kamusal alan gündeme gelmiştir. Söz konusu kamusallık Habermas ve ona referansla sorunu tartışan kişiler tarafından daha önce dile getirildiği gibi politik bir zemin üzerine tesis edilmiştir ve kentsel yaşam, toplumsallık ve toplumsal mekânlar bakımından soruna yaklaşan görüşler ile doğrudan bir bağı bulunmamaktadır. Bu nedenle politik bağlam ile toplumsallık temelli mekânsal örgütlenme alanlarındaki kamusallık kavrayışlarının birbirlerinin yerine geçmesinin olanaklı görünmediği iddia edilmektedir (Özbek, 2004,sf 39). Bu iddia politik olanın mekânsallık ile nitelenemeyeceği görüşüne dayanmakta gibidir. Ancak mekânsalın politik olan tarafından nitelendiği durumlar söz konusudur. Bir başka deyişle mekân politik alanın doğrudan parçası haline gelir. Bu durum mekânın toplumsal tüm etkinlikler için labil bir ortam olmasından kaynaklanmaktadır.

"KAMUSAL, DIŞSAL YANİ YABANCI, BELİRSİZ, TEKİNSİZ, GÜVENSİZ OLANA DENK DÜŞMEKTEDİR"

Kamusalın Niteliği ve Bağlamsal Belirlenim

Sonuç olarak kamusal mekânlardaki çelişkilerin örtülü kalması ya da açığa çıkması bağlamında, kamusal toplumsal ya da politik olana bağlı gelişen fazlar gibi görünmektedir. Toplumsal faz bir bakıma, çelişkilerin olabildiğince örtülü tutulmaya çalışıldığı bir kiptir. Buna bağlı olarak kamusal mekân çatışmanın ertelendiği, kültürel ve doğal gereksinimlerin rekreatif ya da yaşamı sürdürme bağlamında ekonomik etkinlikler ile giderildiği bir mekân

olarak belirmektedir (Resim 1). Toplumsal, politik, ekonomik, cinsiyetsel v.b. pek çok eşitsizliğin, çelişkinin söylemsel ve eylemsel olarak belirginleştiği, açığa çıktığı anlarda ise politik içerikli kamusal mekân belirmektedir (Resim 2).

Buna göre, mekânsal ve ilgili toplumsal, politik faz içeriğinin etkin duruma geçmesinin, mekânı araçsallaştıran kesimin niyetlerine ve elbette gerçekleştirebilme kapasitelerine bağlı olduğu söylenebilir. Bunun yanında bizzat mekânı oluşturan unsurlar da dâhil olmak üzere, toplumsal, politik, ekonomik ortamın ilgili içeriğe olanak tanıyacak bir esnekliğe, gevşekliğe sahip olması da gerekli gibidir. Bu durum potansiyel, olasılıksal, belirsiz olana bir başka deyişle boşluğa referans vermenin yanında olasılıksal belirlenimi olanaklı kılacak toplumsal, politik, mekânsal dinamik strüktürün de masif değil gözenekli olmasına işaret etmektedir. ◘

Erdal Onur Diktaş, Dr., DEÜ Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

DİPNOTLAR

1 Bu stratejilerden birisi Antik yunan tiyatrosunda kökünü bulan persona yani tınlayan maskenin kullanılmasıdır. Böylece kamusal bölge bireyin özel alandaki değil kamusal olanın yani genel, ortak olanın yüklediği bilgi ve biçimin görüldüğü bölge olacaktır. Bu sayede sürtünme ve çelişik olma hali en düşük düzeyde tutulacak ve ortamda var kalabilmenin güvencesi tesis edilecektir.
Bu kamusal eylem biçiminin belirgin bir biçimi on sekizinci yüz yıl Avrupa insanında görülmüştür. "Dünya bir sahnedir" ve kişi personasının ardında kamusal bir aktör olarak sahnedeki yerini alır (Sennett, 1996).

2 Bu düşünce temelini "genel görelilik kuram"ı ile ilişki içindeki "alan kuramı"ndan alır.
"Madde ve boş uzay (yani, dolu olan ve boş olan), Demokritus ve Newton atom anlayışına göre temelde iki ayrı kavramdır. Genel İzafiyet Kuramı'nda ise, söz konusu iki kavram artık birbirinden ayrı olarak ifade edilememektedir. Yani nerede kütlesel bir cisim varsa, orada aynı zamanda bir de yerçekimsel bir alan oluşacak ve bu yerçekimsel kuvvetin belirişi de, söz konusu cismi çevreleyen uzayın eğikleşmesi biçiminde ortaya çıkacaktır. Fakat burada sözü edilen alanın, uzayı doldurup, onu bu şekilde eğdiği düşünülmemelidir. Çünkü bunların ikisi de aslında birbirinden ayrılmaz, yani alan, aynı zamanda eğik uzaydır!...Einstein'ın kuramında madde, kendi yerçekimsel alanından ayrılamaz ve yerçekimsel alan da uzaydan ayırt edilemez. Böylece madde ve uzay birbirinden ayrılamamakta ve tek bir bütünün birbirine bağlı öğeleri olarak ifade edilmektedir.
Maddesel nesneler, kendi çevrelerindeki uzayın yapısını etkilerken, çevre de maddesel nesneleri önemli ölçüde etkilemektedir. Fizikçi ve filozof Ernst Mach'a göre, maddesel bir nesnenin ataleti (yani nesnenin hareketlendirilmeye karşı gösterdiği direnci), maddenin içsel bir niteliği değil, yalnızca maddenin evrenin kalan diğer bölümleri ile girdiği etkileşimin bir ölçüsüdür." (Capra, 1991, sf. 294-5)
Alan kuramının toplum bilimleri bağlamında grup dinamikleri üzerine uyarlanımını ise yirminci yüz yıl ortalarında toplumbilimci Kurt Lewin gerçekleştirmiştir. Bu perspektif sosyal psikolojide önemli bir kanal oluşturmuştur.

KAYNAKLAR

• Alexander, C. (1966), A City is not a Tree, http://chrisgagern.de/Media/A_City_is_not_a_tree.pdf 14/03/2011, 13:25:06
• Barthes, R. (1997), Göstergebilimsel Serüven, Çev. M. Rifat ve S. Rifat (3. Baskı),Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
• Capra, F. (1991), Fiziğin Taosu, Arıtan Yayınevi, İstanbul.
• Geuss, R. (2007), Kamusal Şeyler, özel şeyler, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
• Kymlicka, W. (2004), Çağdaş Siyaset Felsefesine Giriş, Çev. E. Kılıç, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
• Lynch, K. (1960), The Image of The City, M.I.T. Yayınları, U.S.A..
• Özbek,M. (2004), "Kamusal Alanın Sınırları", Kamusal Alan içinde, Edit. M. Özbek, Hil Yayınları, İstanbul.
• Sennett. R. (1996), Kamusal İnsanın Çöküşü. Çev. S. Durak ve A. Yılmaz, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
• Sennett. R. (1999). Gözün Vicdanı. Çev. S. Sertabiboğlu ve C. Kurultay. Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
• Simmel, G. (2009), Bireysellik ve Kültür, Çev. Tuncay Birkan, Metis Yayınları, İstanbul.

SOL ALTTA İzmir Kordonboyu'nun bir kamusal mekan olarak toplumsal fazdaki kullanımı
(Kaynak http://i42.tinypic.com/5ov4es.jpg 03.03.2012 02:00) (Resim 1)

ÜSTTE İzmir Kordonboyu'nun bir kamusal mekan olarak politik fazdaki kullanımı
(Kaynak http://4.bp.blogspot.com/_U8LVp1sArSs/TRYxlp9c7DI/AAAAAAAABCg/zTBDkxbINWA/s1600/cumhuriyetizmir03ca3.jpg 03.03.2012 02:02)
(http://galeri.uludagsozluk.com/r/4-aral%C4%B1k-izmir-cumhuriyet-mitingi-200485/) (Resim 2)